

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 22 mai 1944, în cauza penală privindu-l pe

Svinorez Timofei Xxxxx, născut în anul xxxx, originar și domiciliat la data examinării dosarului în xxxxxx.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 22 mai 1944, **Svinorez Timofei** a fost condamnat în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Svinorez Timofei a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că locuind pe teritoriul temporar ocupat de armata germano-română, având atitudine ostilă față de puterea sovietică a desfășurat o activitate activă în favoarea ocupanților români, fiind preocupat de depistarea activiștilor sovietici și persoanelor care aveau o atitudine ostilă față de regimul de ocupație și denunța organelor represive române persoane din activul sovietic al satului, aceștia fiind arestați de jandarmii români. Astfel, în perioada anilor 1941-1942, inculpatul a denunțat jandarmeriei române pe activiștii sovietici - vicepreședintele și secretarul sovietului sătesc Otaci, aceștia fiind arestați de jandarmii români, iar ulterior a participat în instanța de judecată română în calitate de martor. De asemenea, la denunțul inculpatului au fost arestați și alți activiști.

În cadrul ședinței de judecată, inculpatul Svinorez T. a declarat că, activiștii sovietici au fost arestați după ce au fost denunțați autorităților de ocupație de către ruda sa. Personal, el doar a confirmat faptul că îi cunoaște pe activiștii sovietici și activitatea lor, deoarece aceștia adesea participau la diferite întruniri cu populația satului. A negat faptul că ar fi denunțat jandarmeriei române pe activiștii sovietici,

de asemenea, a acceptat să participe în calitate de martor în instanța de judecată română.

Circumstanțele incriminate inculpatului Svinorez T. au fost confirmate prin declarațiile martorilor Strelețkii N., Macinskii I. și alții, audiați în ședința de judecată.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea hotărârii judecătorești nominalizate, cu încetarea procesului penal în privința lui Svinorez Timofei, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că în materialele cauzei nu se conțin probe veridice ce ar confirma că inculpatul Svinorez Timofei intenționa să cauzeze prejudiciu potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS.

Concomitent, menționează că instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Astfel, consideră că condamnarea lui Svinorez Timofei pentru trădare de patrie, constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil și din acest motiv invocă că hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Svinorez Timofei în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

În consecință, notează că inculpatul Svinorez Timofei în conformitate cu art. 3 al Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința

aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost „supuse represiunilor în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că Svinorez Timofei a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 22 mai 1944, în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani și confiscarea averii personale, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Svinorez Timofei în baza art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală a lui Svinorez Timofei.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al armatei nr. 27 din 22 mai 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui **Svinorez Timofei XXXXX**, în baza învinuirii pe art. 58-1 „a” Cod penal al RSFSR, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea

acestua, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **16 aprilie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor